# DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)
13. november 1997 *

I sag C-236/96,

**Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber** ved juridisk konsulent Götz zur Hausen, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

**Forbundsrepublikken Tyskland** ved afdelingschef Ernst Röder og ekspeditionssekretær Bernd Kloke, begge Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtigede, D-53107 Bonn,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland ved ikke inden for de fastsatte frister at have truffet de foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme

— Rådets direktiv 91/157/EØF af 18. marts 1991 om batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer (EFT L 78, s. 38), og

* Processprog: tysk.

— Kommissionens direktiv 93/86/EØF af 4. oktober 1993 om tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 91/157 (EFT L 264, s. 51),

har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til traktaten,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. Gulmann (refererende dommer), og dommerne J. C. Moitinho de Almeida, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet og P. Jann,

generaladvokat: F. G. Jacobs
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 25. september 1997,

afsagt følgende

## Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 9. juli 1996 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland ved ikke inden for de fastsatte frister at have truffet de foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme

— Rådets direktiv 91/157/EØF af 18. marts 1991 om batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer (EFT L 78, s. 38), og

— Kommissionens direktiv 93/86/EØF af 4. oktober 1993 om tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 91/157 (EFT L 264, s. 51),

har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til traktaten.

2 Efter artikel 11, stk. 1, i direktiv 91/157 og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/86 skulle medlemsstaterne vedtage de nødvendige bestemmelser for at efterkomme direktiverne senest den 18. september 1992 og den 31. december 1993. De skulle desuden straks underrette Kommissionen herom.

3 Da Kommissionen havde konstateret, at disse frister var udløbet, uden at den var blevet underrettet om foranstaltninger, som Forbundsrepublikken Tyskland havde truffet, indledte den traktatbrudsproceduren i henhold til traktatens artikel 169. Ved skrivelser af henholdsvis 21. december 1992 og 10. februar 1994 opfordrede den den tyske regering til at fremsætte sine bemærkninger vedrørende den omstændighed, at der ikke var truffet foranstaltninger til gennemførelse af direktiv 91/157 og 93/86 i national ret.

4 Vedrørende direktiv 91/157 meddelte den tyske regering i en svarskrivelse af 9. marts 1993, at de tyske myndigheder var i færd med at udarbejde de bestemmelser, der var nødvendige for at gennemføre direktivet. Den oplyste endvidere, at gennemførelsen efter dens opfattelse kun kunne ske i forbindelse med en udstedelse af regler om mærkning som omhandlet i direktivets artikel 4, stk. 2, og at sådanne regler endnu ikke forelå.

5 Vedrørende direktiv 93/86 udtrykte den tyske regering i skrivelse af 28. april 1994 sin beklagelse over forsinkelsen med dettes gennemførelse, hvorved det anførtes, at der efter dens opfattelse var god mening i at gennemføre direktiv 91/157 og 93/86 samtidigt.

6 Da Kommissionen ikke modtog underretning om officielle foranstaltninger til gennemførelse af de omhandlede direktiver, tilstillede den henholdsvis den 15. marts 1994 og den 3. august 1995 den tyske regering begrundede udtalelser, hvori den opfordrede den til inden for en frist på to måneder fra udtalelsernes meddelelse at træffe de foranstaltninger, der var nødvendige for at efterkomme direktiverne.

7 Den tyske regering fremsatte som svar på disse begrundede udtalelser ved skrivelse af 21. september 1995 forskellige bemærkninger vedrørende vigtigheden af de i artikel 6 i direktiv 91/157 omhandlede programmer. Den gav i forbindelse hermed desuden en redegørelse for den tyske ordning for bortskaffelse af batterier, der bygger på aftaler mellem producenter og handlende. Den erkendte dog på ny, at direktiverne endnu ikke var blevet behørigt gennemført.

8 Da Kommissionen den 8. juli 1996 endnu ikke havde fået meddelelse fra de tyske myndigheder om endelige gennemførelsesforanstaltninger, besluttede den at anlægge nærværende sag.

9 Den tyske regering har i sit svarskrift ikke bestridt, at de omhandlede direktiver ikke er blevet rettidigt gennemført. Den har bl.a. oplyst, at den flere gange har meddelt Kommissionen grundene til forsinkelsen med gennemførelsen.

10 Da de i sagen omhandlede direktiver ikke er blevet gennemført inden for de i direktiverne fastsatte frister, skal Kommissionens påstande tages til følge.

11 Det skal derfor fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland ved ikke inden for de fastsatte frister at have truffet de foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme de omhandlede direktiver, har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 11, stk. 1, i direktiv 91/157 og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/86.

## Sagens omkostninger

12 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Forbundsrepublikken Tyskland har tabt sagen og bør derfor pålægges at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

**1) Forbundsrepublikken Tyskland har ved ikke inden for de fastsatte frister at have truffet de foranstaltninger, der er nødvendige for efterkomme**

**— Rådets direktiv 91/157/EØF af 18. marts 1991 om batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer, og**

— **Kommissionens direktiv 93/86/EØF af 4. oktober 1993 om tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 91/157,**

**tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 11, stk. 1, i direktiv 91/157 og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/86.**

**2) Forbundsrepublikken Tyskland betaler sagens omkostninger.**

Gulmann Moitinho de Almeida Edward

Puissochet Jann

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. november 1997.

R. Grass C. Gulmann

Justitssekretær Formand for Femte Afdeling